

Pietje Hikspoors vertelt

Sjef Driessens april 2015; gepubliceerd augustus 2021

Piet is onlangs overleden; hij was de oudste nog op Sterksel geboren inwoner. Hij was een markant figuur met een goed geheugen als het over het verleden ging. De familie Hikspoors is in 1903 op Sterksel gekomen vanuit Liessel, ze hebben nog even in het leegstaande oude herenhuis van Pompen gewoond totdat zij een boerderij aan het station konden betrekken. Tijdens Maatschappij De Heerlijkheid Sterksel zijn ze met boeren gestopt en is Frenske, de vader van Piet, een café en winkel begonnen.

In 1915 heb ik met Piet over zijn verleden een vraaggesprek gehad, dat gesprek is in de kast blijven liggen.

Piet: Wat wilde eigenlijk weten?

Sjef: Laten we vooraan beginnen toen je geboren bent; bij jullie thuis hebben ze een dood kindje gehad.

P: Bij ons thuis hadden ze eigenlijk drie kinderen meer; we hadden er zes, een is gestorven bij de bevalling, een ander met twee weken en een derde met een half jaar. We waren met z'n zessen.

S: Welke leraren had je op school?

P: juffrouw van de Zanden, Smeets en Schilleman. Ik weet nog dat we zangles hadden op school; onze Wim had zangles bij meester Smeets en ik ook. Onze Wim zei iets tegen degene die langs hem zat en toen vroeg meester Smeets: wat zegt Hikspoors daar. Dat ge een verrekkeling bent.

Nou, de achterste twee banken heeft hij niet meer gezien. Ik zag dat en kwam uit de bank en schopte Smeets onder zijn kont. Nou, nou, toen was het hek van den dam; de school uit. Wij wisten niet waar naartoe want de school lag zowat aan ons huis vast.

Wat doet zich nu voor: ons vader ging schoefelen waar ik nu woon en zag ons onder het afdak zitten. Hij zet zijn schoefel tegen de muur en ging naar binnen; komt daarna weer terug, pakt zijn schoefel en ging weg zonder iets te zeggen. Nou kwam Smeets nogal dikwijls bij ons in het café, dus dat zag er wel uit. fijn, het slot van het liedje was dat we vijfhonderd keer moesten schrijven: ik zal niet opstandig zijn tegenover het onderwijzend personeel. Thuis moesten we ook nog een keer vijfhonderd strafregels schrijven; dus dat waren er duizend. We hebben het wel geweten en hebben ook nooit meer zoiets gedaan.

En dan vind ik dat mooi dat Smeets een keer bij ons was en er een reünie was. Hij zei ga je er mee naar toe, ik ga niet graag alleen. Dat is goed en toen zei hij erna: die het meeste slaag van mij hebben gehad, daarvan heb ik de meeste pilsjes gekregen.

Toen ik op school begonnen ben, denk ik dat er twee lokalen waren; later is daar een derde lokaal bijgekomen met een afdak. We hadden naast juffrouw van der Zanden, Smeets en Schilleman nog juffrouw Poelvoort en juffrouw Vrijdag. Of ik die allemaal gehad heb weet ik niet meer, wel juffrouw Vrijdag.

We moesten elke tweede dag naar de kerk want we woonden langs de pastoor; misdienaar konden we niet worden want we stotterden.

Op een gegeven moment is het kerkhof opgehoogd met zand van ons waar wij nu wonen. De ingang van het kerkhof was aan de Pastoor Thijssenlaan en het zand werd met kiepkarretjes over rails naar boven geduwd.

's Avonds, als er niet meer gewerkt werd, duwden we de kiepkarretjes naar boven, gingen er in zitten en lieten ons over de weg heen met een rotvaart naar beneden rijden, levensgevaarlijk.

S: Toen je op school was, moest je thuis al een beetje meehelpen?

P: Ja, het was kassa, boodschappen wegbrengen 's avonds nadat de school uit was. We hadden een Shetland pony en, dat kan ik me nog goed herinneren dat jouw vader een fruitboomgaard had. Hij had oogstappels en die waren het eerste rijp en die moest ik met de Shetland pony hier naar het station brengen en die gingen dan naar de veiling. En dan kreeg ik van jouw vader een appel welke niet rot was, bij Floor van Dijk mankeerde er altijd iets aan.

S: Je bent op een gegeven moment van school af gekomen, wat ben je toen begonnen?

P: Mijn vader had Van Gend en Loos aangenomen voor Heeze. Leende en Sterksel maar dat was teveel zodat Sterksel overbleef. Pakjes en andere spullen moesten van het station in Heeze afgehaald en aan huis bezorgd worden. Verder ben ik aan huis begonnen met kolenhandel. De oorlog is toen gekomen en onze vader kocht een groot paard en daarmee moest ik de kolen lossen en rondbrengen.

We hadden het geluk of het ongeluk, net zoals je het noemen wil, dat de wagons altijd 's avonds aankwamen en de andere morgen leeg moesten zijn.

Dat was van de ene kant een geluk omdat we dan geen zon hadden. Want als je eierkolen moest lossen wanneer de zon scheen, dan kon je de andere dag de huid er zo aftrekken, het brandde als ik weet niet wat.

Toen had ons moeder uitgevonden dat je je eigen moest insmeren met olie. Met slaolie je gezicht insmeren en dan had je er navenant geen last van.

Je zag er zwart uit en dan moet je iets zeggen van hygiëne! we kregen een emmer met warm water en daar moest je het uiteindelijk mee doen.

Een douche was er nog niet, alleen een teil.

We hadden in de keuken een groot fornuis en daarop werd het water warm gemaakt. Het fornuis was zo godsgruwelijk groot; daar kon een half mud kolen in een keer in. Dat was niet zo erg, we hadden zelf een kolenhandel.

We verhandelden behalve eierkolen, slam en briketten.

Ik heb in de oorlog de kolen gelost voor de Witte Paters en uiteindelijk voor Providentia. Toen waren de Duitsers daar en je had niets te mekkeren.

Ik heb de drie stalen deuren voor de schuilkelder op Providentia ernaartoe moeten brengen. Alles gebeurde met paard en wagen.

De wagen is gemaakt door hier de smid, Jan Cox maakte het houtwerk. En de smid die had een molen eronder, dat was iets nieuws en die liep op kogels.

We hadden er niets geen moeite mee; het voer altijd.

Ik kan me nog herinneren dat we met Kerstmis drie wagons in een keer hadden; gelukkig hoefden we niet op een dag te lossen. Dan was je bekaf maar dan was er wel altijd iemand die mee hielp.

Piet de Vries heeft mij ooit geholpen en Leo van de Palen. Leo kon het meeste werk verzetten al zou je dat niet van hem verwachten. Als je dat alleen moest doen, dat ging eigenlijk niet. 's Morgens om zeven uur moest de wagon leeg zijn. Sterksel had geen station meer maar een halte. We hadden nog geen aluminium batsen, ze waren van ijzer en in de winter had je wel eens ooit dat de kolen nat geladen waren en dan moest je de houweel meebrengen. Eigenlijk onbegonnen werk, maar ja het kon niet anders.

We hadden geen oliehandel wel petroleum om de kachel aan te maken. De mensen kwamen die halen en dat ging allemaal in eenzelfde gang; in de winkel boodschappen doen en achter de petroleum halen.

Tot dan toe was alles met paard en wagen gedaan en hadden we een dubbele stal; een voor ons eigen paard en een als de mensen met een sjeeske naar de kerk moesten. Zo kwam vrouw van Maaren altijd met het sjeeske en met Kerstmis, tussen de missen in, zich bij ons moeder opwarmen.

Op een gegeven moment werd paard en wagen van de hand gedaan en kregen we een vrachtwagen; een Ford V8. Toen de Engelsen hier kwamen hadden die in België uit een winkel gewichten meegenomen voor een bascule. Die waren ongeijkt doch dat gaf toentertijd niets. We hadden op een gegeven moment de kolenhandel apart toen Meijer een keer achterom kwam en dat was kassa: de gewichten waren niet geijkt.

Meijer was toen nog bij Lena van Hoof in de kost; later is hij op huize Sterksel komen wonen, maar dat was toen ik al bij Vullings werkte. Het huis was van Hegener en toen moesten we er sintels van de oven heen brengen. Doch dat was Meijer niet naar zijn zin want dan reed hij zijn fietsenband kapot. Ik ben er 's avonds nog zand overheen gaan gooien.

S: Na de lagere school ben je toen nog bij verenigingen gegaan?

P: Nee, ik ben nergens bij gegaan, daar was geen tijd; wel bij het voetballen. We hebben nog gespeeld op het zandveldje waar nu de ponyclub zit. Sjang van Bussel was keeper, Tinus en Nelis Boerkamp waren erbij; de Mastbomen, Jo Rampen uit Marres en hoe hij hier bij het voetballen is gekomen dat weet ik nog

niet. Van Mulder waren er enkele bij, van Scheepers, Lei en Januske. En van Cox waren erbij doch als je die tegenkwam dan was je de klos; ik was maar klein en moest er altijd onderdoor. Ik weet wel dat onze Wim linksback was en Pietje Scheepers rechtsback of andersom; dat was een goed koppel. Ik denk niet dat we toen bij de Bond aangesloten waren, daar geloof ik niks van. Men beweert dat het voetballen na de oorlog pas is opgekomen; doch wij voetbalden al voor de oorlog. De thuisbasis was in het café en het was niet voor niks dat pastoor Thijssen zei: het voetballen is een mooie sport, maar daarna.. beminde gelovigen! .

In de Dreef heeft ook nog een voetbalveld gelegen en toen moesten wij van onze vader op zaterdagmiddag jute zakken van boom tot boom spannen. Anders konden ze op de weg staan te kijken en dan beurde men geen entree. Dat veld lag waar later Jan van Dijk gebouwd heeft; dat hebben ze omgeploegd en Neel Boerkamp heeft het met de taxi aangereden, spoor voor spoor. Het is ingezaaid en toen hebben Strauven en ome Hannes het met de zeis afgemaaid. De eerste snee moest altijd met de zeis gebeuren.

We zagen die mensen daar ooit een half uur op een zeis zaten te timmeren. We snapten daar niks van doch dat was om de zeis te haren. Als ge de zeis vroeg van ome Hannes, ja die kreeg je niet, je kon alles van hem krijgen maar van zijn zeis daar bleef je van af.

Met maaien begonnen ze 's morgens al, als de dauw er nog was, en de slag die ze 's morgens om zes uur hadden, hadden ze 's avonds om tien uur nog, precies hetzelfde. Wij dachten, wat gaat dat langzaam, doch dat ging niet langzaam maar ze bleven wel aan de gang.

S: Je hebt de eerste communie gedaan, weet je daar nog iets van?

P: Nee niks, en ik zal ook vertellen waarom: daar was geen tijd voor. Bij andere mensen was dat een feest zoals bij de boeren op de stal of kan niet schelen hoe, maar bij ons stond ons moeder in de winkel en ons vader in het café.

Dan werden wij afgescheept met een fleske chocomel, iets dat we anders nooit kregen en dat was ons communiefeest. En daar hebben wij, onze Wim ons Drina en ik het dikwijls over gehad; het is wel leuk als de ouwelui een zaak hebben. Geen communiefeest, geen spelletjes doen; dat zat er gewoon niet in, er moest brood op de plank komen.

S: Gingen jullie ook op stap?

P: Ja we gingen wel op stap maar nooit in het eigen café; bij Harrie de Leijer daar zaten we nog wel eens ooit. We gingen in Geldrop naar de bioscoop en na de bioscoop naar de veertien billekes; dat was een café waar ze zeven meiden hadden. Dat was ongeveer bij de bioscoop en tegenover het ziekenhuis; van Cuijk was dat. Dan bij Bertje van Lierop in Heeze en nog even bij Harrie de Leijer aan en dat was onze zondag.

Met het zondagsgeld was ik een beetje gehaaid, ik ging naar ons vader in het café en ik ging naar ons moeder. Ik geloof niet dat ze dat van elkaar wisten. Hoeveel zondagsgeld ik kreeg, dat weet ik niet meer.

Er schiet me nog iets te binnen, toen koningin Emma is gestorven. Toen hebben onze Wim en ik een uur de klokken geluid en kregen we allebei van ons moeder een rolletje drop van een dubbeltje. Je had ook nog rolletjes drop van vijf cent . We kregen elk een rolletje drop maar daarvoor hebben we wel een uur aan de touwen moeten hangen.

Ik weet ook nog dat de kerk in Heeze gebouwd is want mijn opa en oma woonden daar recht tegenover; ze hadden een zadelmakerij. Dan mocht ik met ons moeder te voet mee naar Heeze en dan had je een fietspad en een karrenspoor. En als het winterdag was stond het bij Euvelwegen gelijk onder water. Ik heb onze vader ooit horen vertellen dat als het hard gevroren had men met de melkkar over het ijs kon; anders moest men omrijden over de Vlaamseweg. Men had zoden op elkaar gestapeld en daar moest je dan op stappen; anders kwam je niet met droge voeten in Heeze.

S: Ging je nog ergens anders op stap dan in Geldrop; misschien Valkenswaard of Marres?

P: Valkenswaard niet zo zeer want dat lag aan pastoor Thijssen; die zei op de preekstoel: dat kleine Antwerpen en daar bedoelde hij Valkenswaard mee. De voetballers gingen nog wel eens graag naar Valkenswaard doch daar deden wij niet aan mee.

Als ze gingen voetballen dan moest eerst het Fordje 's zondagsmorgens nog gemaakt worden en als zij in Rooy waren geweest dan kwamen ze alle elf op de klompen naar huis. Ze gingen alle elf in het Fordje van Nelis Boerkamp. Op een gegeven moment was dat een keer heetgelopen en dat kwam doordat ze van Marres afkwamen en zonder benzine kwamen te staan. Toen zei er een, ik ga wel naar Driek van de Voort, die woonde waar later de smid zat. Er is toen de verkeerde kan meegenomen, het was petroleum, doch het Fordje sloeg meteen aan, zo heet was het nog! De ander dag hebben ze wel de zuigers met de hamer uit moeten timmeren. Toen moesten ze ook voetballen en vroegen aan Eilers of ze zijn Fordje mochten hebben en dat mocht.

S: Had je voor Mien ook al ooit vriendschap?

P: Nee, Mien is de eerste geweest en ik zal zeggen hoezo: ik moest kolen gaan halen in de Beekstraat in Weert en ik dacht dat het ene Paulussen was. Dat was een roomse reis want je kon wel met de lege wagen over de zandweg naar Marres, maar als je terugkwam moest je wel via Marres - Leende - Heeze - Sterksel. Ons Mien werkte toen als winkelmeisje in de stad bij Cornelissen lunchroom. Ze ging om twaalf uur naar huis en ik riep: schatje, hoe is het? Ik heb toen afgesproken voor Biest kermis. Ik ging samen met Adriaan van Bussel en Harrie Joosten (van het station) met de fiets naar Weert.

Mien was er ook en ik heb haar thuis gebracht. Ik ben blijven hangen en zo is het gekomen. Ik ging elke keer met de fiets naar Hushoven; ik was zestien jaar toen en moet dus niets van de jeugd zeggen.

Ik heb daar zes jaar gevrejen; dan weer aan, dan weer uit, je weet wel hoe dat gaat. Maar ja, ik was hartstikke gek op haar want ik weet nog dat ik voor haar verjaardag een fiets gekocht had bij Driek van de Voort. Toen zei onze vader als het nu uitraakt, wat dan? Dan mag ze de fiets houden, zei ik. Want onze vader was erop tegen, hij was overal op tegen. Bij onze Wim, bij ons Drina, dus waarom bij mij niet. Toen zei hij: moet eens goed luisteren jongen, als je het uitmaakt krijg je van mij een motor.

Ik was niet van dat gehaide en had eigenlijk moeten zeggen dat ik het zou uitmaken dan had ik tenminste een motor gehad. Doch dat deed ik niet.

Toen zei hij: dat ding in Weert, daar kom je nog wel eens achter. Vader, ik zal je eens iets vertellen, als je kunt zeggen dat ze steelt of wat dan ook, dan maak ik het uit. Zo niet, dan zal je het meemaken en toen denk ik dat hij via Everhard Winters, een goede vriend van hem, heeft geïnformeerd.

Daarna zei hij, ik zal er niets meer van zeggen.

Daarna, toen het goed ging en toen wij hier inwoonden, was ik een keer aan het schoefelen en ik hoorde dat het erop ging. Onze Mien die sloeg met de vuist op tafel. Onze vader zei, met dat ding uit Weert ben je nog niet gedraaid; maar gij ook niet vader.

En daarna heeft het altijd goed gegaan en met ons moeder had Mien een goede band. Moest ons moeder een nieuwe mantel hebben dan ging ons Mien met ons moeder mee naar Eindhoven. Maar ons Mien had ook een nieuwe mantel en dat mocht ons vader niet weten. Die twee hebben altijd goed door een deur gekund.

Men had altijd een oordeel over schoonmoeders maar ik had een schoonmoeder, dat was een juweeltje. Je was daar thuis en als ik een uur later was dan zei ze, waar zal Piet toch blijven. En als je het dan koud had zei ze, ga maar kort bij de kachel zitten, jongen. Maar je mocht er niet overnachten. Ik ben ooit naar huis gekomen met een zwager en die moest uiteindelijk naar Budel toe en die ging dan over de Nieuwendijk. Die is toen omgedraaid en riep: Piet wacht eventjes ik kan er niet door, ik ga met jou mee. De sneeuw was opgewaaid en hij moest toen over Marres en Soerik naar Budel.

S: Vullings, hoe ben je daar terecht gekomen?

P: Dat is een ander verhaal, dat wil je niet weten. Ik werkte bij Bellenmakers uit de Rips en was de leemkuilen in Acht aan het dichtschiiven met een shovel, een voertuig met wielen voor en rupsbanden achter. Toen kwam Bellenmakers en had nogal wat te mekkeren en zei, ik haal jou van die trekker af want je hebt niet genoeg werk verzet. Toen ben ik met ruzie weg gegaan.

Maar wat deed zich nou het geval voor dat hij in het weekend een ploegschaar moest gaan halen in de Noordoost-polder. Dat moest in het weekend 's nachts

gebeuren want anders was er geen tijd. In Valkenswaard rijdt hij tegen een boom en de ploegschaar krijgt hij in zijn nek, dood, en daar heb ik moeite mee gehad vanwege de ruzie. En toen was ik werkeloos.

Peters woonde toen op huize Sterksel.

Piet, ik heb gehoord dat jij geen werk hebt, je kunt bij ons om half een beginnen in het fabriek. Wablief, ik ben er heengegaan, ik ben nooit gekeurd, ze geven mij een bezem in de hand, zo een grote en ik kon vooraan beginnen. En als ik achter was kon ik weer vooraan beginnen opnieuw.

Daar heb ik zes weken mee rondgelopen. Ik zei tegen ons moeder dat ik dat niet zag zitten. Och jongen, het is overal wat. Ik ben er veertig jaar geweest op de loonlijst en tien jaar als manusje van alles.

Als ik van die vijftig jaar er vier keer heen ben gegaan dat ik moet zeggen: moet ik weer naar dat fabriek dan jok ik; het heeft altijd goed gegaan. Ik heb altijd een bijzondere band met de Hegeners gehad en ik zal vertellen waarom.

Ik moest de vlag ophangen op die bouw van achttien meter hoog met een rand eraan. En daar moest ik maar op gaan staan, en het stormde 's avonds en ik kon de vlag niet binnenhalen. Ik was er de andere morgen wat eerder om de vlag binnen te halen.

Half elf: Piet kom jij eens even op mijn privékantoor, nou moest ik daar dikwijls komen. Weet jij wat majesteitsschennis is; ik zou het niet weten antwoordde ik. Veronderstel dat er iemand van het koninklijk huis hier 's nachts door Heeze was gekomen wat dan? Jij komt van Sterksel en waarop ik zei: die zijn er meer. De oude heer Hegener is namelijk op Sterksel geboren tijdens een vakantie van zijn moeder. Ik moet zeggen bij de oude meneer Hegener heb ik nooit geen kwaad kunnen doen en dat was bij de jonge Hegener precies hetzelfde.

Er zaten goede kanten aan. Als er ergens heen gegaan moest worden door mevrouw Hegener dan moest ik dat doen. De oude Hegener is namelijk jong gestorven en Peters is toen adjunct geworden en de zoon Johan directeur. En als mevrouw ergens op vakantie ging, dan mocht Piet dat doen.

De oude heer Hegener vroeg op een gegeven moment aan mij of ik een stoel van hem wilde hebben. Ja, dat is een mooie stoel die wil ik wel. De oude heer is gestorven en de jonge heer moest toen in de kluis zijn, en daar wilde hij niemand bij hebben. Nadat hij de deur open gemaakt vond hij een papier en daar stond op: stoel Piet. Die stoel heb ik toen gekregen en heb in nog in de kamer staan. Pas is er een reünie geweest met de familie en het kantoorpersoneel en ik hoorde als enigste arbeider daar ook bij, als manusje van alles.

Die reünie was in het textiel museum in Geldrop en was georganiseerd door Harrie van Bree. Nog een van de nazaten van van Bree op Sterksel en deze schijnen gewoond te hebben in de Pan, juist voor de eerste wildrooster rechts. Daar is nog iets van te zien. Over twee jaar hebben we weer een reünie, dan bij het Zwaantje.

S: De opgraving van de soldaten, wat weet je daarvan?

P: Ergens hangt mij bij dat ze in zinken kisten zijn gelegd; doch daar ben ik niet bij geweest. Ik heb ze wel met paard en wagen naar de Somerenseweg gebracht. Ik heb gehoord maar ik weet niet of het waar is: Sjang van Bussel en David Schilleman, dat waren in de oorlog onderduikers, en die gingen 's nachts wandelen. Ze kwamen mekaar in het donker tegen en het heeft weinig gescheeld of ze hadden mekaar doodgeschoten. David was ondergedoken in het schoolhuis, in de schuine kap. Toen de Engelsen hier waren toen werd de burgerwacht opgericht en daar was ik ook bij. David Schilleman was de commandant. We kregen kogels mee welke we moesten verantwoorden.

Na een oefening moesten we de kogels tellen en we wisten dat bij te Boekhorst in het schuurtje dat daar de voorraad kogels zat. Je had een paadje binnendoor naar de Heezerweg en gingen daardoor, maakten de deur open en schoepten wat kogels. Eerder was er ook een burgerwacht geweest en deze hadden een schietberg waar het museum van Pisa is geweest. In de oorlog moest ik daar geel zand gaan halen om op de weg te strooien en ik ben er ook nog ooit geweest toen de oude Polman daar was; hij had de leiding over de schietberg.

Polman zei: ik heb levensgevaarlijk werk moet je eens kijken ze hebben door mijn hoed geschoten. Die zette hij dan af en hing op een paal en zei: dat is levensgevaarlijk. dat zie je toch wel.

De burgerwacht had ook geweren en dan zei Polman: ga naar mevrouw Polman en die geeft je zo'n kerel; het geweer was groter dan ik.

Ik weet dat we van de Engelsen witte mik kregen; zo wit heb ik ze nooit meer gezien. De Engelsen liepen 's nachts wacht en wij overdag. Jan van Oss was zes weken onder dienst geweest en wist hoe er geschoten moest worden. Jan kon op een gegeven moment niet en Hein nam het over; doch het was allemaal levensgevaarlijk. In de oorlog is god zei dank niets gebeurd; behalve Henk van Rossum die is opgehaald en geëxecuteerd.

De oorlog is voor ons sensatie geweest en anders niks.

S: Welke contacten hadden jullie met de Hitler Jugend?

P: Daar gingen we tegen voetballen en ik weet niet hoeveel onderduikers er wel niet bij waren. Er werd via advertenties om huishoudelijke hulp (poetsvrouwen) gevraagd op Providentia. Als men dan solliciteerde kwam men er achter dat het voor de Hitler Jugend was en zo zijn nieuwe gezinnen op Sterksel geraakt. De Pandijk werd in de oorlog ook wel Klein Duitsland genoemd omdat daar Duits gezinden woonden.

S: Voor jullie Frans hebben jullie nog een doodgeboren kindje gehad.

P: Ja, dat zou ook Frans gaan heten, naar ons vader. We wisten ook niet hoe we hier mee aan moesten en toen zei ons moeder ga maar naar de pastoor. Dat was pastoor Verhoeven en hij zei dat we maar bij Sporen of Toon Engelen moesten vragen hoe dat kindje begraven moest worden; hij was te laf om het zelf te vertellen. Het mocht niet op de gewijde grond van het kerkhof begraven worden omdat het niet gedoopt was. In Maarheeze op het kerkhof was daarvoor wel een plek. Toontje Engelen, onze buurman, vroeg of hij het kindje met de motor mocht wegbrengen. Dat was goed en de koster in Maarheeze heeft het toen begraven. Het heeft ons Mien zo aangegrepen dat zij nooit meer naar de kerk is gegaan.

*Piet bij de graftombe van de familie
Pompen*